

DOORSTROOM

informatiebulletin

Natuurherstel Drentsche Aa grote opgave voor komende jaren

Stengellose sleutelbloem

In dit nummer

- Natuurherstel grote opgave
- Drentsche Aa als inspiratiebron: Bert Dijkstra
- Toen en nu: fabriekspaadje Annen
- Nieuws: diertunnels A28, nieuwe digitale wandelroute, Gebiedsfonds
- Even kijken: Pinetum en urnenveld Anloo
- Nieuwe rubriek: Voor de lens
- Activiteiten uitgelicht

Nummer 31
Oktober 2018

Er gaat de komende jaren veel gebeuren in de beekdalen van de Drentsche Aa. Het doel: de natuur herstellen en versterken en tegelijk het beekstelsel 'klimaatbestendig' maken, dat wil zeggen beter bestand tegen zowel extreem natte als extreem droge perioden. Op enkele plekken zullen de maatregelen ingrijpend en duidelijk zichtbaar zijn, op veel plekken zullen ze de meeste bezoekers niet of nauwelijks opvallen. De omwonenden zullen er uiteraard het meest van merken. Zij mogen van de maatregelen geen overlast ondervinden. Daarom worden zij nauw betrokken bij het uitwerken van de plannen. In dit artikel geven de beide verantwoordelijke bestuurders uitleg: Fien Heeringa (waterschap Hunze en Aa's) en Henk Jumelet (provincie Drenthe).

Het nut van herstelmaatregelen is overduidelijk in delen van het beekstelsel waar in het verleden grootschalig is ingegrepen ten koste van de natuur. Denk aan het recent herstelde beekdal van het Deurzerdiep, waar de beek gekanaliseerd en het beekdal fors ontwaterd was. De natuurwinst van de herinrichting is hier voor iedereen zichtbaar. Maar er wordt de komende tijd ook

gewerkt op plekken waar de beek nog gewoon meandert door een op het oog rijke natuur. Want hoe mooi het er hier ook uitziet, de natuur heeft er in de afgelopen decennia wel degelijk verlies geleden. Verdroging en toevoer van te veel stikstof zijn de voornaamste oorzaken. Daardoor verdwijnen trilvenen, heeft een Drentsche Aa-plant bij uitstek als de zwartblauwe rapunzel het moeilijk en was de stengellose sleutelbloem zelfs nagenoeg verdwenen.

Afspraken

Grote delen van de Drentsche Aa zijn aangewezen als Natura 2000-gebied en dat betekent dat bepaalde typen natuur ('habitat-typen') en populaties van bepaalde diersoorten hersteld moeten worden: dat is een Europese afspraak. Op nationaal niveau ligt er de afspraak om het Natuur Netwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur genoemd) af te maken. Dat betekent dat ook in het Drentsche Aa-gebied nog een flinke oppervlakte (landbouw)grond in natuur moet veranderen. Dat alles moet uiterlijk in 2027 zijn afgerond. De provincie is hiervoor verantwoordelijk.

Drenthe

De opgave in cijfers en beleidstermen

- Oppervlakte die van functie verandert (landbouw>natuur): meer dan 800 hectare
- Oppervlakte die moet worden ingericht: 1.800 hectare
- Einddatum: 2027

Een forse opgave, waar onder meer overgang van landbouw naar particulier natuurbeheer, grondruil, grondaankoop en verplaatsing van landbouwbedrijven aan te pas komen. Om het proces in goede banen te leiden, is de Bestuurlijke Voorbereidingscommissie Drentsche Aa ingesteld. Opdrachtgever van de commissie is de provincie Drenthe.

De provincie gaat samen met haar partners voor robuuste natuur die tegen een stootje kan en ruimte biedt om te beleven en te benutten. In het programma Natuurlijk Platteland staan de gezamenlijke ambities voor natuur en water, waarbij de bestaande Europese afspraken verbonden worden met een dynamisch en ondernemend Drenthe.

Uitvoeringsorganisatie Prolander begeleidt de uitvoering. De deelprojecten hebben verschillende trekkers, waaronder het waterschap Hunze en Aa's.

Meer weten?

Kijk op www.drentscheaa.nl/organisatie-beleid onder 'Bestuurscommissie Drentsche Aa' en 'Grote projecten'. Of op www.provincie.drenthe.nl/onderwerpen/bouwen-wonen/natuurlijkplatteland

Hogere grondwaterstand nodig

Verdroging, preciezer gezegd een te lage grondwaterstand, is het belangrijkste probleem voor de natuur van de beekdalen. Verhoging van de grondwaterstand is hier dus de voornaamste inrichtingsmaatregel. Hoe dat moet, en in hoeverre dat kan, verschilt per deelgebied. Het vraagt een zorgvuldige uitwerking, die onder meer rekening houdt met landschap en cultuurhistorie. Maar ook met andere belangen, zoals die van landbouw, wonen en recreatie. De Landschapsvisie Drentsche Aa 2.0 en de uitwerking daarvan in de Inrichtingsvisie beekdalen Drentsche Aa zijn daarbij de leidraad. Uitgangspunt bij alle maatregelen is dat omwonenden en gebruikers van omliggende gronden er geen schade van mogen ondervinden.

Een tweede probleem is de stikstof die uit de lucht op het gebied neerdaalt en die afkomstig is van industrie, verkeer en landbouw. De natuurkwaliteit van de beekdalen van de Drentsche Aa staat of valt met schrale omstandigheden. De stikstoftoevoer is een soort bemesting, die deze schrale omstandigheden tenietdoet. Daardoor verdwijnen de bijzondere plantensoorten en krijgen een paar algemene soorten de overhand. De begroeiing wordt eentoniger en armer. Ook dieren kunnen daar last van hebben, bijvoorbeeld

Fien Heeringa
Foto Waterschap Hunze en Aa's

Fien Heeringa (waterschap Hunze en Aa's) en Henk Jumelet (provincie Drenthe):

'Gezamenlijk werken wij in het Drentsche Aa-gebied aan een robuust en klimaatbestendig natuur- en watersysteem als schone bron voor drinkwaterwinning.'

Henk Jumelet (r) laat zich voorlichten door SBB en het Waterschap

beeld doordat hun leefgebied te dicht begroeid raakt. Daarom heeft de overheid het Programma Aanpak Stikstof (PAS) opgezet, met maatregelen om de natuur beter bestand te maken tegen de stikstoftoevoer. In de beekdalen van de Drentsche Aa speelt vernatting ook op dit punt een belangrijke rol, omdat natte natuur meer stikstof kan opnemen. Bovendien is het een eenmalige ingreep met een duurzaam effect.

Nieuw veen

In een moerasachtige begroeiing kan veen ontstaan, zoals in het verleden in veel beekdalen van de Drentsche Aa is gebeurd. Door de vernatting zal zich op sommige plekken opnieuw veen kunnen vormen; in het Gastersche Diep gebeurt dat nu al. Het grote voordeel van veen is dat het als een spons water opneemt en heel geleidelijk afgeeft. Daarmee draagt het bij aan het klimaatbestendig maken van het beekstelsel. Bovendien houdt veen veel kooldioxide (CO₂) vast, belangrijk in de strijd tegen de opwarming van de aarde.

Beekdal Taarlo als proefgebied

Het beekdal bij Taarlo (Loonerdiep en Taarlosche Diep) is als eerstvolgende deelgebied aan de beurt. In juni is een gebiedsbijeenkomst voor bewoners en belanghebbenden gehouden. Nu en in de komende tijd worden met hen gesprekken gevoerd en worden de plannen mede op basis daarvan verder uitgewerkt.

De grondwaterstand verhogen betekent in dit gebied het verhogen van de beekwaterstand. Dat is niet zo simpel als het klinkt. Zonder meer de beekwaterstand van de beek verhogen zou namelijk met zich meebrengen dat de beek dieper wordt en daardoor trager gaat stromen. Dat zou ten koste gaan van de ecologische kwaliteit van de beek zelf. En het waterschap heeft nu juist de opdracht om die kwaliteit te verbeteren; dat is een verplichting volgens weer een andere Europese afspraak, de Kaderrichtlijn Water. De oplossing wordt gezocht in het verhogen van de beekbodem. Hoe dat precies kan en moet is iets wat het waterschap hier in de praktijk moet gaan uitvinden. Ook bij het Anlooërdiepje en het Zeegserloopje worden plannen voor beekverhoging uitgewerkt. De ervaringen op deze trajecten worden gebruikt om te bepalen of het zinvol is om ook in andere beeklopen van de Drentsche Aa de bodem te verhogen en zo ja, hoe dat kan.

Pinetum

Aan de zuidkant van de boswachterij Anloo oftewel landgoed Terborgh oftewel het Evertsbos ligt het Pinetum. Ook een soort bos, maar je betreedt er een andere wereld. Het is een stemmig wandelpark met alleen maar naaldbomen: zo'n vijfhonderd soorten uit alle delen van de wereld. Bordjes geven naam en herkomst aan. Opvallend is vooral de veelheid aan vormen. Het Pinetum is op initiatief van de familie Everts, toenmalig eigenaar van het bos, aangelegd in 1954. Veel bomen stammen uit die tijd en zijn inmiddels flink uit de kluiten gewassen. Het Pinetum wordt nu beheerd door een particuliere stichting. In het statige open beukenbos direct achter het Pinetum ligt sinds een tijdje een eigentijds urnen-

veld. Urnen met de as van overledenen kunnen hier in de grond worden geplaatst onder een klein heuveltje, net zoals dat in deze streken in de prehistorie gebeurde. De grafheuvels worden niet geruimd: ze zijn voor de eeuwigheid. Het is een mooi ingetogen begraafplaatsje. Pinetum en urnenveld zijn te bereiken via een bewegwijzerde wandelroute van ongeveer twintig minuten vanaf de parkeerplaats aan de Anderenseweg even ten zuiden van Anloo. De wandeling voert door bos, langs een hunebed en een ven. Meer informatie: www.pinetumanloo.nl; www.urnenveldanloo.nl

Even kijken

Voor veel mensen – kunstenaars, wetenschappers, natuurliefhebbers en anderen – was en is de Drentsche Aa een bron van inspiratie. In deze rubriek vertellen zij wat het landschap van de Drentsche Aa voor hen betekent.

Foto: Bert Dijkstra

Vogelaar Bert Dijkstra:

‘Een bezoek aan de Drentsche Aa is altijd heel motiverend’

Al twintig jaar is Bert Dijkstra uit Assen ieder voorjaar een aantal keren 's ochtends vroeg op pad om de broedvogels van een stukje Drentsche Aa-gebied in kaart te brengen. Dat is elke keer genieten: “Het is een enorm gevarieerd en vogelrijk gebied, waar ook bijzondere soorten broeden. En waar de natuur echt kans krijgt. Het is ook elk jaar anders, onder meer door ontwikkelingen in het beheer, en daardoor verveelt het nooit.”

“Op een mooie ochtend in mei hoor je bij de Drentsche Aa echt een kakofonie van vogelgeluiden”, vertelt Bert. Maar het zijn niet alleen de vogels waar hij op zijn ochtendronde van geniet, het is ook de bijzondere sfeer die hij dan aantreft. “Het heeft iets mystieks als de nevels in het beekdal optrekken en de zon doorkomt. En ik geniet ook van de orchideeën en andere bijzondere planten. Of van een bever die vlakbij in het water plonst. Een bezoek aan de Drentsche Aa is altijd heel motiverend.” Behalve Bert trekken nog zo'n 35 vrijwilligers van de Vogelgroep Drentsche Aa in het voorjaar

het veld in om broedvogels te inventariseren. Samen nemen ze inmiddels zo'n achtduizend hectare voor hun rekening die met tussenpozen van een tot drie jaar geteld wordt. Daardoor ontstaat een goed beeld van de broedvogelbevolking van de Drentsche Aa en van de veranderingen daarin in de loop van de tijd. De uitkomsten worden jaarlijks met Staatsbosbeheer als belangrijke beheerder besproken. Een opvallende uitkomst is dat de Drentsche Aa zich bij een aantal vogelsoorten waar het landelijk helemaal niet goed mee gaat, onttrekt aan de malaise. Bert vertelt: “Afgelopen voorjaar hadden we een vogelwerkgroep uit Meppel en een keer een uit de Brabantse Kempen op bezoek. Ze stonden versteld van de aantallen geelgorzen, grauwe klauwieren en watersnippen, dat kennen ze daar helemaal niet. Als je ziet dat mensen zo enthousiast reageren, inspireert je dat zelf ook weer.”

Favoriete vogel: watersnip

De watersnip is een van de specialiteiten van de Drentsche Aa en een persoonlijke favoriet van Bert. Deze liefhebber van drassige graslanden staat als bedreigd op de rode lijst van broedvogels, maar op sommige plekken in de beekdalen van de Drentsche Aa zijn nog volop watersnippen te zien en te horen. De watersnip staat ook bekend als 'hemelgeit' vanwege het mekkerende geluid dat hij in de vlucht voortbrengt door zijn gespreide staartveren te laten vibreren. Met die act markeert de snip zijn territorium. Hij zet zijn gebiedsaanspraken extra kracht bij door een ritmisch tikken als van een klok. Bert: “Op een ochtend maakte ik mee dat de lucht vol was van gemekker en getik, er waren wel een stuk of twintig watersnippen bezig. Eentje zat vlak voor me op een landhek te tikken. Hij was zo met zichzelf en zijn soortgenoten bezig dat hij helemaal geen oog had voor mij. Ik kon hem tot een paar meter naderen en deze foto maken.”

Broedvogels inventariseren, hoe gaat dat?

Hoe tel je broedvogels? Alle nesten opsporen is onbegonnen werk en zou ook veel te veel verstoring geven. Gelukkig is er een alternatief. In het voorjaar laten vogels van zich horen, door te zingen of op een andere manier opvallend geluid te maken (zoals het mekkeren van de snip of het roffelen van spechten). Het zijn de mannetjes die dat doen, om een territorium af te bakenen en een vrouwtje te lokken. Als je alle zingende of anderszins 'adverterende' vogels noteert, heb je dus een aardige maat voor het aantal broedparen. Op één ochtend zingen niet alle vogels, dus je moet een gebied meerdere keren per seizoen bezoeken. Als iedereen dat elk jaar even vaak en op dezelfde manier doet, krijg je een goed beeld hoe de vogelstand zich ontwikkelt. Je moet er wel vroeg voor op, want de vogels laten voornamelijk in de ochtenduren van zich horen. Tellers met een goede (broed)vogelkennis zijn van harte welkom om te helpen: bertjantdijkstra@gmail.com.

Favoriete plek: omgeving Taarlo

Berts favoriete plek is het gebied ten zuiden van Taarlo, niet geheel toevallig ook de plek waar zich bovengenoemd tafereel afspeelde. Maar dat is niet de enige reden: “Het is de plek waar ik begon met broedvogels inventariseren nadat ik in 1998 in Assen was komen wonen. Het is een heel gevarieerd gebied, met beekdalgrasland, moeras, houtwallen, water, akkers op de es. Daardoor broeden er veel verschillende soorten vogels, sommige in flinke aantallen. Ook Taarlo zelf is leuk om door te lopen, er zitten bijvoorbeeld veel mussen, spreuwen en boerenzwaluwen. Bijna alle kwaliteiten van het Drentsche Aa-gebied vind je hier op een klein oppervlak bij elkaar.”

In de Op Stap-krant van 2018-19 (pagina 3) vindt u een korte 'vogelwandeling' die Bert door dit gebied heeft uitgezet. Uiteraard het leukst om te doen in het voorjaar, liefst 's ochtends vroeg.

Toen en nu

Het fabriekspaadje van Annen

Halverwege het fabriekspaadje, kijkrichting noordwest. Fotoarchief Historische vereniging Annen

Er was eens, aan een paadje op die grote brink in Annen, een fabriekje: het 'Botterfabriekje'. Een lang bestaan was het niet gegend. Wat wil het geval? Zoals in de meeste zanddorpen waren er in Annen van oudsher veel schapen, maar in de negentiende eeuw kwamen er ook steeds meer koeien bij. Voor de melk maar vooral ook voor de boter, die gewoon thuis op de deel gekarnd werd en meestal via de plaatselijke kruideniertjes verkocht werd. Deze huisboter was daardoor heel wisselend van smaak en kwaliteit en ook de hygiënische omstandigheden lieten dikwijls te wensen over. Maar door de toenemende mechanisatie en de grote landbouwcrisis aan het eind van die eeuw stelde men steeds hogere eisen aan de hygiëne en aan de kwaliteit. Steeds meer boermarken en particulieren gingen hun krachten bundelen in coöperaties met kleine fabriekjes, vaak op handkracht, later steeds meer op stoom.

In 1895 werd de Coöperatieve Roomboterfabriek Annen opgericht, handkracht, met 54 leden. De melk werd aangevoerd in bussen aan het juk, met kruiwagens of op een hondenkar. Het paadje naar de fabriek werd daartoe fraai maar vooral schaduwrijk omzoomd met eiken, breed genoeg voor al het melk-verkeer. Aanvankelijk ging het wel goed met het botterfabriekje, maar tegen de oprukkende stoomfabriekjes die de melk ook konden pasteuriseren en dus hygiënischer werkten en betere gegarandeerde kwaliteit leverden, kon men niet opboksen. In 1905, nog geen tien jaar later, sloot het fabriekje al definitief zijn deuren. Het pand (nu De Wolden 2) werd deels afgebroken, deels verbouwd tot stelmakerij. Het fabriekje is allang weg, de hondenkar ook, maar het 'fabriekspadje' is er nog! Nog steeds volop schaduw van diezelfde eiken, nog steeds zo'n 2,5 meter breed.

Tekst: Marianne Mulders-Zonneveld en Henk Veenhof, Historische Vereniging Annen

Foto Jaap Menses

Werken aan veilige overstek A28 voor dieren

De provincies Groningen en Drenthe werken aan onderdoorgangen voor dieren onder de A28, zodat ze hier ongedeerd kunnen oversteken. Het gaat om het traject van de snelweg tussen de stad Groningen en De Punt. Tot nu toe was dit voor dieren een onoverkomelijke barrière. Als ze al probeerden over te steken, wachtte hun een wisse dood. Voorzorgingen op dit traject zijn des te belangrijker omdat aan weerszijden belangrijke natuurgebieden liggen waar veel dieren leven, inclusief bijzondere soorten als bever en otter. Van west naar oost: de Drentse Onlanden, de beekdalen van Drentsche Aa en Hunze en het Groningse Roegwold. De snelweg verhinderde uitwisseling tussen de dierpopulaties van deze gebieden. De faunapassages brengen daar verandering in. Voor een deel zijn het nieuw aan te leggen tunnels speciaal voor de dieren. Maar in veel gevallen worden bestaande onderdoorgangen geschikt gemaakt, bijvoorbeeld door er loopplanken in aan te brengen. Op vijf overstekplaatsen (de stad zelf niet meegerekend) worden voorzieningen gemaakt, onder meer ter hoogte van de Eelder Schipsloot, bij de Witte Molen en in de bestaande fietstunnel ter hoogte van Glimmen.

Gebiedsfonds Drentsche Aa

Het Gebiedsfonds Drentsche Aa ondersteunt alweer zes jaar concrete projecten of werkzaamheden die bijdragen aan het mooi houden van het Drentsche Aa-gebied. Elke gift, groot of klein, is welkom. In de afgelopen jaren heeft het fonds bijgedragen aan projecten die variëren van de introductie van heidekoeien tot de plaatsing van bankjes en van herstel van paddenschermen tot het boek 'Het werd stil op de es' over de geschiedenis van Zuidlaren. Het fonds is een private stichting met een eigen bestuur. Het bestuur van het Gebiedsfonds beoordeelt projectaanvragen en selecteert per jaar initiatieven die voor financiering in aanmerking komen. Het legt daarover jaarlijks verantwoording af in de vergadering van het Overlegorgaan Drentsche Aa, waarin alle gebiedspartners zijn vertegenwoordigd. Hebt u als bewoner van het gebied een projectvoorstel of -idee? Geef het door! Adresgegevens vindt u op www.gebiedsfondsdrotscheaa.nl. Wilt u een gift doen? Het rekeningnummer vindt u op de achterpagina van dit blad.

Gebiedsfonds
DRENTSCHE AA

Nieuwe digitale wandelroute

Nationaal Park Drentsche Aa heeft enkele 'eigen' digitale wandelroutes. Eerder stonden die op de website Anno Drenthe, maar die is opgeheven. De routes zijn nu ondergebracht bij Eindje om in Drenthe (www.eindjeomindrenthe.nl), een initiatief van Stichting Het Drentse Landschap met 'de mooiste gratis wandel- en fietsroutes van Drenthe'. Nieuw is de wandeling Andersche Diep, een rondje van 4 kilometer door het beekdal ten westen van de boswachterij Gieten. De route voert voor een deel dwars door het beekdal, waarbij het diepje enkele malen wordt overgestoken, en deels langs de bosrand. Op de website zijn nog veel meer routes in het Drentsche Aa-gebied te vinden. Ze zijn eventueel ook als pdf te downloaden en te printen.

Echte tonderzwam

Foto: Evert Thomas

Voor
de
lens

De echte tonderzwam is steeds meer te zien in onze bossen. Dat heeft alles te maken met de omvorming naar natuurlijker bos met meer loofbomen, en met de toename van dood loofhout. Deze zwam groeit namelijk alleen op dood loofhout, staand of liggend. Oude, forse beuken zijn favoriet. Het is dus een paddenstoel die echt thuishoort in een natuurlijk boslandschap, zoals zich dat ontwikkelt in het hart van Drenthe, brongebied van de Drentsche Aa. De naam komt van het vroegere gebruik van het kernmateriaal als 'tondel', dus om een vuurtje smeulend te houden en zodoende te kunnen vervoeren in een 'tondeldoos'.

Het hele jaar door organiseert het Nationaal Park Drentsche Aa o.a. wandelexcursies onder leiding van ervaren Nationaal Park gidsen. Hieronder een greep uit het aanbod van de komende maanden. Het complete overzicht vindt u in de Op Stap Krant (onder andere verkrijgbaar bij horecaondernemers in het Drentsche Aa-gebied) en (met de meest actuele gegevens) op onze website (www.drentscheaa.nl/actueel/activiteiten). Deelname aan de excursies is gratis; aan het eind van de excursie kunt u een vrijwillige bijdrage voor het Gebiedsfonds Drentsche Aa geven. Aanmelden is niet nodig. Goede wandelschoenen of laarzen worden aanbevolen. Let op: uw hond mag niet mee.

Activiteiten uitgelicht

● Zondag 11 november: Struinen door het Hart van Drenthe

Tijdens deze vier uur durende wandeling worden gemakkelijke paden vermeden. De wandeling is ongeveer 7 kilometer lang, wat weinig lijkt voor vier uur, maar struinen is vermoeiend! Waar we precies gaan lopen is nog onbekend. Zelf lunch meenemen. Zorg ook voor voldoende water of ander drinken.

Start 11:00 uur, T-splitsing Westerbroeken-Oelmersweg ten noorden van Elp.

● Zondag 18 november: Het geheim van het Voorste en Achterste Veen

De Gasterse Duinen zijn archeologisch, geologisch en landschappelijk bijzonder. Waarom, dat ontdekt u tijdens deze wandeling. De tocht voert onder meer langs hunebed D10, historische karrensporen, hoge stuifduinen en 'nieuwe' natuur in de Nieuwlanden en de Burgvallen, onderdeel van het unieke beekdal van het Anlooërdiepje. Verder wordt het 'geheim' van het Voorste en Achterste Veen onthuld.

Start 10:00 uur, NP-parkeerplaats Gasterse Duinen bij Gasteren aan de weg naar Oudemolen.

● Zondag 25 november: Veldnamen, boermarken, Magnuskerk

Twee Nationaal Park gidsen nemen deelnemers mee langs het beekdal van het Anlooërdiepje en vertellen over het ontstaan van het beek- en esdorpenlandschap rond Anloo, de oude veldnamen in het gebied, de rol van de boermarke en die van de Sint Magnuskerk in de geschiedenis van Anloo.

Start 10:00 uur, NP-parkeerplaats Homanshof in Anloo.

Drentsche Aa

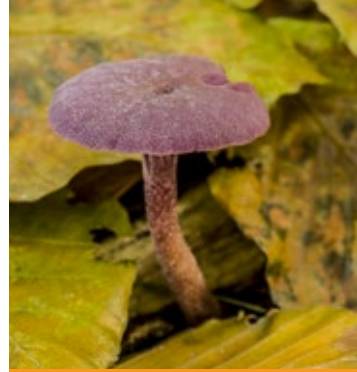
HET SPAREN WAARD

Help mee met gift

Heeft het Drentsche Aa-gebied ook uw hart gestolen? U kunt meehelpen het gebied zo mooi te houden door een gift te doen aan het Gebiedsfonds Drentsche Aa. Elke bijdrage, groot of klein, wordt gebruikt voor het onderhoud en waar nodig herstel van dit prachtige landschap. U kunt uw bijdrage overmaken naar IBAN: NL73 RABO 0129.0784.84 op naam van Stichting Gebiedsfonds Drentsche Aa.

Meer weten? Kijk op www.gebiedsfonds-drentscheaa.nl.

Gebiedsfonds
DRENTSCHE AA

Bent u al geabonneerd op onze digitale nieuwsbrief? Deze gratis nieuwsbrief komt vier keer per jaar uit. Zie www.drentscheaa.nl/actueel/digitale-nieuwsbrief.

DRENTSCHE AA
NIEUWSBRIEF

@NPDrentscheaa

www.facebook.com/drentscheaa

www.instagram.com/nationaal_park_drentscheaa

Colofon

Secretariaat Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa

Kees Folkertsma, Elaine Sapulete

Postbus 122, 9400 AC Assen

Telefoon: (0592) 365 555

E-mail: drentscheaa@drenthe.nl

Internet: www.drentscheaa.nl

Communicatie en Educatie
Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa

IVN Drenthe: André Brasse,

Timanca Manak

drenthe@ivn.nl www.ivn.nl,

Postbus 125, 9400 AC Assen,

Telefoon: (0592) 371740

Teksten en eindredactie

Henk van den Brink, Noordwolde (Gr)

Redactie

André Brasse, Henk van den Brink

Timanca Manak

Fotografie

NP Drentsche Aa (tenzij anders aangegeven)

Grafische verzorging

Docucentrum provincie Drenthe

Cartografie

GIS en Cartografie provincie Drenthe

Druk Scholma, Bedum

Verspreiding Post NL

Oplage

27.750 (gedrukt op FSC-papier)

© Secretariaat Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa 2018

ISSN: 1876-8989

Nederland heeft 20 nationale parken

Partner van
Geopark de Hondsrug
UNESCO Global Geopark

